

Dosarul nr. 3r-88/22
2-20029695-01-3r-11042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. V. Dodon)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, Gh. Mîra, G. Dașchevici)

DECIZIE

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Maria Piatova

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Mariei Piatova împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la recunoașterea încălcării dreptului, obligarea eliberării actului administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva încheierii din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Maria Piatova împotriva hotărârii din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, din motiv că apelanta nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel

constată:

La 2 martie 2020, Maria Piatova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la recunoașterea încălcării dreptului, obligarea eliberării actului administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Întemeindu-și pretențiile în baza art. 17, 39, 189 Cod administrativ, art. 12 din Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, art. 15, 16, 19, 2036, 2037 Cod civil, art. 166, 167 CPC, a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea încălcării dreptului prin nesoluționarea în termen legal a cererii privind eliberarea autorizației de reconstruire, obligarea Primăriei mun. Chișinău de a prelungi valabilitatea autorizației de construire nr. 854, eliberate anterior la 28 octombrie 2011 sau de a elibera o autorizație de construire pentru reconstrucția 9/25 cotei-părți (apartamentul nr. XX) din imobilul lit. XX, cu construirea unei anexe cu dimensiunile parțial: 3,5x3,0 (un nivel) și 5,0x6,4 (P+1E+M), pe terenul situat în mun. XXXXX str. XXXXX,

repararea din contul pârâtului a prejudiciului moral cauzat în mărime de 40 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

La 6 iulie 2021, Maria Piatova a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 24 decembrie 2021 a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Maria Piatova împotriva hotărârii din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, din motiv că apelanta nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel.

La 15 martie 2022, Maria Piatova a depus recurs împotriva încheierii din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, anularea încheierii recurate, cu repunerea în termenul de depunere a apelului și remiterea cauzei pentru examinare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că în perioada lunilor septembrie 2021 – februarie 2022, s-a aflat pe teritoriul Ucrainei, unde locuiește în prezent.

A menționat că pe teritoriul Republicii Moldova s-a aflat doar două zile pentru examinare medicală, iar la 22 noiembrie 2021 a plecat în scop de tratament în orașul Odesa.

A comunicat că după finalizarea tratamentului, a expediat rudelor apelul motivat, prin intermediul oficiului poștal, care l-au depus la Curtea de Apel.

A mai relatat că nu a prelungit contractul de asistență juridică cu reprezentantul său pentru instanța de apel, din motivul stării de sănătate precare a avocatului, care implică un tratament durabil, iar cu un alt avocat nu a reușit să încheie un nou contract, dat fiind faptul că nu se afla în țară.

Totodată, a obiectat că prima instanță a încălcat termenul de întocmire a hotărârii motivate, în contextul în care aceasta a fost recepționată la 11 noiembrie 2021, adică peste patru luni și jumătate de la data pronunțării, și nu peste 45 de zile, așa cum prevede legea.

Astfel, dat fiind faptul că o perioadă îndelungată nu s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova și nu a avut posibilitatea depunerii cererii de apel motivate, în termen de 30 de zile, a opinat că urmează a fi repusă în termenul de depunere a apelului.

A precizat că în legătură cu introducerea restricțiilor în contextul pandemiei Covid-19, care i-a îngreunat posibilitatea de a reveni în țară, a intrat pe teritoriul Republicii Moldova la data de 14 februarie 2022.

Conform art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea

contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost notificată Mariei Piatova la 3 martie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 130).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 15 martie 2022, în termenul legal.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul împotriva încheierii contestate urmează a fi respins din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie de respingere a recursului.

Din materialele cauzei rezultă că la 6 iulie 2021, Maria Piatova a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii (f. d. 93).

Se mai constată că la 24 decembrie 2021, Maria Piatova a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii (f. d. 116-121).

Cert este și faptul că prin încheierea din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Maria Piatova împotriva hotărârii din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, din motiv că apelanta nu a depus în termenul legal motivarea cererii de apel (f. d. 126).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată ca justificată concluzia Curții de Apel Chișinău de declarare a apelului inadmisibil.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. e) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În același timp, potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Cu referire la normele legale enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că hotărârea motivată din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani a fost

recepționată de către Maria Piatova la 11 noiembrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 113).

Respectiv, termenul de depunere a apelului motivat, prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a început să curgă la data de 12 noiembrie 2021, ziua imediat următoare notificării hotărârii motivate a primei instanțe și a expirat la 12 decembrie 2021.

Dat fiind faptul că data de 12 decembrie 2021 a fost zi de duminică, prin urmare zi nelucrătoare, ultima zi de prezentare a motivării apelului se constată a fi data de 13 decembrie 2021, ca următoarea zi lucrătoare.

Cu toate acestea, Maria Piatova a depus apelul împotriva hotărârii din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, doar la data de 24 decembrie 2021, respectiv, în afara termenului legal.

Suplimentar, instanța de recurs va menționa că, în conformitate cu art. 237 alin. (1) Cod administrativ, prevederile art. 65 alin. (1)-(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Potrivit art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, *la cerere*, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Raportând la caz prevederile legale enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că termenul de depunere a motivării apelului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea depunerii apelului în termen.

La caz însă, se constată că Maria Piatova nu a înaintat instanței de apel o cerință de repunere în termen, cu anexarea probelor justificative de omitere a termenului legal.

Se va nota că, deși Maria Piatova în cererea de recurs a solicitat repunerea în termen a apelului, la această etapă solicitarea dată este una depășită, având în vedere că competență de a examina cererea de repunere în termen a apelului este instanța de apel, fapt ce rezultă expres din prevederile art. 237 alin. (2) Cod administrativ.

Pe această cale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează ca fiind lipsit de temei argumentul recurentei, precum că în perioada septembrie 2021 – februarie 2022 nu s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova, iar reprezentantul său, împuternicit în bază de mandat, s-a îmbolnăvit subit, dânsa fiind în imposibilitate de a încheia un contract de asistență juridică cu un alt reprezentant.

Astfel, instanța va reține ca declarative aceste argumente, având în vedere că documentul trimitere-extras din 13 septembrie 2021, anexat la cererea de recurs, atestă doar faptul că reprezentantul recurenteii a fost diagnosticat cu probleme de sănătate din luna noiembrie 2020, ulterior fiind supus tratamentului recomandat.

Acest fapt însă nu demonstrează și faptul că în perioada 12 noiembrie 2021-13 decembrie 2021, atât timp cât a curs termenul de depunere a apelului motivat, acesta a fost în imposibilitate, din cauza stării de sănătate, de a întocmi și depune motivarea apelului, conform prevederilor legale.

Mai cu seamă că instanței de recurs nu i-au fost prezentate probe care ar indica despre rezilierea contractului de asistență juridică cu avocatul Larisa Voloșina de către recurentă, fapt ce atestă în continuare existența raporturilor de reprezentare dintre Maria Piatova și avocatul Larisa Voloșina în cauza dedusă judecății.

Suplimentar, instanța de recurs constată că însăși recurenta recunoaște faptul că în luna noiembrie 2021, dânsa s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova pentru câteva zile, fapt confirmat și prin extrasul din pașaportul recurenteii anexat la cererea de recurs.

Drept urmare, se va respinge ca neîntemeiat și argumentul recurenteii, precum că în perioada septembrie 2021 – februarie 2022 nu s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova.

Deci, în corespundere cu art. 65 alin. (1) Cod administrativ, menționat mai sus, *culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.*

În plus, instanța de recurs mai relevă că hotărârea motivată din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani a fost publicată pe pagina web a Judecătoriei Chișinău, <https://jc.instante.justice.md/>, la data de 21 octombrie 2022.

Așadar, se va menționa că, în virtutea principiului bunei-credințe, partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, chiar și în cazul imposibilității temporare a reprezentanților săi de a acționa în vederea protejării intereselor juridice ale reprezentaților, or termenul de depunere a apelului, precum și a motivării apelului este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

De altfel, obligația respectivă derivă și din prevederile art. 24 alin. (1) Cod administrativ, potrivit căruia participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Distinct de cele menționate mai sus, se atestă legalitatea încheierii din 22 februarie 2022, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Maria Piatova împotriva hotărârii din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, din motiv că apelanta nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel.

În această ordine de idei se constată că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spania], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurent sunt nejustificate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de Maria Piatova.

Se menține încheierea din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Mariei Piatova împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la recunoașterea încălcării

dreptului, obligarea eliberării actului administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu